

Schuilkerk dient nu de muziek

OUDE HOUTEN KERK IN ZAANDAM WORDT MUZIKANTENPLEK. 'DE AKOESTIEK IS FANTASTISCH: TRANSPARANT, KAMERMUZIKAAL, PRECIJS GOED VOOR KLEINE ENSEMBLES.' FOTO OLAF KRAAK

kamermuziek - Musicus zoekt speelruimte. Waar repeteer je zonder je burens te maken? Violist Mathieu van Bellen en collega's dachten groots en kochten een kerk: een kamermuziekcentrum in wording.

Van FREDERIKE BERNTSEN

Een kerk kopen? Dat kan, via www.reliplan.nl. Violist Mathieu van Bellen plus kornuiten trokken de stoute schoenen aan. Waarom? Een droom, maar ook pure noodzaak. De hoofdbrekens van iedere musicus: waar repeteer je zonder de burens lastig te vallen? Tot diep in de nacht doorgaan op een Beethoventrio? Onmogelijk. De akoestiek van een concertzaal benaderen in de woonkamer? Niet te doen.

De voormalige schuilkerk van driehonderd jaar oud die de musici aankochten staat in Zaandam, aan het Papenpad. Hij staat bekend als de Schuurkerk. Houten bouw - bij de koop waren pastorie en tuin inbegrepen. Van Bellen, de collega's uit zijn Busch Trio en violiste Maria Milstein maken furore en hebben een goedlopende uitvoeringspraktijk in binnen- en buitenland.

Ze liepen al tijden met het plan rond om een muzikantenplek te creëren. In mei krijgen ze de sleutel, nu al zijn ze er veel te vinden om plannen te smeden voor de renovatie.

Het licht van een flauw zonnetje geeft de kerkbanken een matglanzende uitstraling, de orgelpijpen glimmen. Van Bellen kijkt om zich heen, de ruimte is niet al te groot en heeft een intieme sfeer. "Dit is onze droom. We hebben privé-investeerders gevonden en zelf een bedrag ingelegd. Toen we hardop gingen nadenken, bleken er zoveel mensen enthousiast te zijn, van muziekliefhebbers tot musici. 'Doen!', luidde het devies. Opeens ging het snel, en hadden we genoeg geld bij elkaar. Nu is er geen weg terug meer, reuzespannend."

Gelijkgestemde geesten

Omri Epstein, pianist uit het succesvolle, in Engeland opgeleide, Busch Trio: "Voor aanstormend talent moeten dit soort repeteer- en samenwerkingsgelegenheden er zijn. Als je een musicus bent met een groot salaris en je concertagenda staat vol, prima, maar als je als beginnend kamermusicus een groep wilt vormen en je identiteit wilt vinden, moet je vlieguren maken. Onze opzet biedt daartoe gelegenheid."

Epstein weet waarover hij het heeft. De carrière van het jonge Busch Trio heeft een hoge vlucht genomen, over hun agenda hebben de musici niet te klagen. "We hebben zelf ervaren hoe belangrijk het is, in de Belgische Muziekkapel Koningin Elisabeth en bij Aldeburgh Music, Engeland: gelegenheid om te repeteren, gelijkgestemde geesten ontmoeten, masterclasses krijgen, spelen, spelen, spelen."

Dat is één deel van het verhaal, maar de enthousiastelingen willen er in Zaandam ook echt een concertzaal van maken. Het mes snijdt aan twee kanten: als je dan toch musici in huis hebt, is het wel zo leuk als de gemeente er ook nog wat aan heeft, en de instrumentalisten hun programma's kunnen laten horen. Samenwerken met de plaatselijke muziekschool behoort tot de mogelijkheden, zo ook een try-out voor kinderen.

Renovatie

Op de vloer ligt tapijt, religieuze schilderijen hangen aan de wand, een manshoog Mariabeeld overziet de ruimte. "Hoor je dat?", zegt Epstein, als zijn cellospelende broer Ori vanaf het altaar een Bachsuite inzet. "De akoestiek is fantastisch; transparant, kamermuzikaal, precies goed voor kleine ensembles." Buiten fluiten de vogels, de tuin achter het complex ligt er wat rommelig bij, maar dat is een kwestie van de mouwen opstropen: klinkertjes recht leggen, snoeiwerk.

Het netwerk van Van Bellen en de andere muzikanten is groot, ze pakken het serieus aan. Het ene gesprek na het andere wordt gevoerd, adviezen worden ingewonnen. Mensen met een neus voor zaken zijn betrokken, festivalorganisatoren uit binnen- en buitenland komen langs, het Reizend MuziekGezelschap, waar Van Bellen zelf als artistieke man de scepter zwaait, denkt mee.

Van Bellen: "Renovatie is eigenlijk vooral nodig in de pastorie, waar musici moeten kunnen overnachten en waar we ook een extra repetitieruimte willen creëren. De kerk zelf, die onder monumentenzorg valt, is in fantastische staat. Natuurlijk gaan we kijken wat de beste oplossing is om publiek te kunnen ontvangen. 150 bezoekers kunnen we zeker aan, die moeten comfortabel kunnen luisteren. De kerkelijke uitstraling zal blijven, maar de inrichting moet idealiter zo worden dat alles de muziek dient."

Voor de muzikale bestemming zijn enkele ingrepen nodig, zegt Van Bellen. "We verwachten over een jaar volledig van start te kunnen gaan. Ik ben opgegroeid in Zeeland, in een kleine plaats. Men kijkt met argusogen als iemand van buitenaf iets nieuws initieert. Wij willen doen wat hier in Zaandam past, en samen met de gemeente iets opbouwen. Zaandam ligt om de hoek bij Amsterdam, Schiphol is nog geen twintig minuten met de trein. Ik zie voor me, en streef ernaar, dat musici die waar dan ook in de buurt optreden snel hun weg vinden naar MuziekHaven, dat wordt de naam van ons kamermuziekcentrum."

Epstein: "Geld vinden voor de aankoop is gelukt, middelen voor de renovatie bij elkaar krijgen is de volgende uitdaging. We willen vermijden dat deze plek al loopt, terwijl hij nog niet is ingericht zoals we ambiëren. De eerste indruk van musici en bezoekers moet perfect zijn. We gaan voor de hoogste kwaliteit, die willen we hier tot bloei laten komen."

'We gaan voor de hoogste kwaliteit, die willen we hier tot bloei laten komen'